

Lövith Egon Mint Kisegítő Előképzős Ifjú

1943 őszén készülhetett a kép Kolozsváron. Én leghátul vagyok a képen (pont középen), az állók között balról az ötödik. A munkaszolgálat előtt, 1942-ben összeszedtek minket, fiatalokat, s mivel zsidók voltunk, nem fogadták el, hogy leventeszolgálatra menjünk [lásd: levente-intézmény]. Hanem azt a címet kaptunk, hogy ?kisegítő előképzős ifjak?. Eleinte honvédsapkát viseltünk, és tisztelegtünk a tiszteknek, de a tisztikar ellenezte, hogy civil ruhás, sárga karszalagos zsidók tisztelegjenek a magyaroknak. Elvették a honvédsapkát. Amikor a kép készült, már közmunkára vittek minket. Minden héten kötelező volt egy egész napot dolgozni, függetlenül attól, hogy a munkahelyről elengedtek minket vagy sem. Akkor egy szállítási vállalatnál dolgoztam, hetenként egy napra elengedtek, hogy menjek, csináljam ezt a munkát. Kaptunk ásót meg mindent, ami kellett a munkához. Emlékszem, milyen munkákat végeztünk: a Hojában [Kolozsvár mellett] mi csináltuk a nagy sí lesikló pályát és az erdőirtást. Volt ott egy haláleset is: a fa rossz irányba dőlt, és az egyiket agyonütötte. Én nem voltam jelen, csak hallottam az esetről. Akkor Kolozsváron lecsapolták és kitisztíttatták a sétatéri tavat. Saját ruhánkban, sárga karszalaggal dolgoztunk. Amikor kint voltunk a városból, kellett énekeljünk bizonyos dalokat, de én nem is nyitottam ki a számat. A gazdag zsidó fiúk is itt voltak, egyszerűen mindenkinek kötelező volt, hiába volt az apja valamilyen vállalatnál, akkor is kellett jöjjön a fia dolgozni. 1944 februárjában kaptam a behívót, és köteleztek, hogy jelentkezsem Nagybányán munkaszolgálatra.